

שמות פרק כח

(ב) ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת: (ג) ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתי רוח חכמה ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי: (ד) ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד ומעיל וכתנת תשבץ מצנפת ואבנט ועשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לי: ... (לו) ועשית ציץ זהב טהור ופתחת עליו פתוחי חתם קדש ליקוק: .. (מב) ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה ממתנגים ועד רככים יהיו: (מג) והיו על אהרן ועל בניו בבאם אל אהל מועד או בגשתם אל המזבח לשרת בקדש ולא ישאו עון ומתו חקת עולם לו ולזרעו אחריו:

רמב"ן שמות פרק כח פסוק ב

ועל דרך האמת, לכבוד ולתפארת, יאמר שיעשו בגדי קדש לאהרן לשרת בהם לכבוד השם השוכן בתוכם ולתפארת עזם, כדכתיב (תהלים פט יח) כי תפארת עזמו אתה... ועוד נאמר (תהלים צו ו) עוז ותפארת במקדשו, ...

תלמוד בבלי מסכת זבחים דף פח עמוד ב

ואמר רבי עיניי בר ששון: למה נסמכה פרשת קרבנות לפרשת בגדי כהונה? לומר לך: מה קרבנות מכפרין, אף בגדי כהונה מכפרין. **כתונת** מכפרת על **שפיכות דם**, שנאמר: +בראשית לז+ וישחטו שעיר עזים ויטבלו את הכתנת בדם. **מכנסים** מכפרת על **גילוי עריות**, שנאמר: +שמות כח+ ועשה להם מכנסי בד [לכסות את] (את) בשר ערוה. **מצנפת** מכפרת על **גסי הרוח**. מנין? אמר רבי חנינא: יבא דבר שבגובה ויכפר על גובה. **אבנט** מכפר על **הרהור הלב**, היכא דאיתיה. **חושן** מכפר על **הדינין**, שנא': +שמות כח+ ועשית חושן משפט. **אפוד** מכפר על **עבודת כוכבים**, שנאמר: +הושע ג+ אין אפוד ויש [יש] תרפים. **מעיל** מכפר על **לשון הרע**. מנין? א"ר חנינא: יבא דבר שבקול ויכפר על קול הרע. **וציץ** מכפר על **עזות פנים**, בציץ כתיב: +שמות כח+ והיה על מצח אהרן, ובעזות פנים כתיב: +ירמיהו ג+ ומצח אשה זונה היה לך.

כתונת	שפיכות דמים
מעיל	לשון הרע
מכנסים	גילוי עריות
אבנט	הרהור הלב
אפוד	עבודת כוכבים (עבודה זרה)
חושן	הדינין (דין מעוות)
ציץ	עזות פנים
מצנפת	גסי הרוח (גאוה)

שמות פרק לט פסוק כא

וירכסו את החשן מטבעתיו אל טבעת האפד בפתיל תכלת להיות על חשב האפד ולא יזח החשן מעל האפד פאשר צנה יקוק את משה:

ירמיהו ט: ז - חץ שחוט לשונם מרמה דבר בפיו שלום את רעהו ודבר ובקרבו ישים ארבו:

רמב"ם הלכות אישות פרק טו הלכה ג

מי שחשקה נפשו בתורה תמיד ושגה בה כבן עזאי ונדבק בה כל ימיו ולא נשא אשה אין בידו עון והוא שלא יהיה יצרו מתגבר עליו, אבל אם היה יצרו מתגבר עליו חייב לישא אשה ואפילו היו לו בנים שמא יבוא לידי הרהור.

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף ז עמוד ב

אמר ריש לקיש: כל המעמיד דיין (על הציבור) שאינו הגון - כאילו נוטע אשירה בישראל, שנאמר +דברים ט"ז+ שפטים ושטרים תתן לך וסמיד ליה +דברים ט"ז+ לא תטע לך אשירה כל עץ.

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף עד עמוד א

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק: נימנו וגמרו בעלית בית נתזה בלוד: כל עבירות שבתורה אם אומרין לאדם עבור ואל תהרג - יעבור ואל יהרג, חוץ מעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים.

עם קשה עורף

שמות פרק לב פסוק ט

ויאמר יקנוק אל משה ראיתי את העם הזה והנה עם קשה ערף הוא :

רש"י שמות פרק לב פסוק ט

קשה ערף - מחזרין קשי ערפם לנגד מוכיחיהם, וממאנים לשמוע :

אבן עזרא - הפירוש הקצר שמות פרק לב פסוק ט

וטעם "עם קשה עורף" - שלא ישמע מה שיצווה. משל לאדם הולך, ואם אדם יקראנו לא ישיב ערפו :

ספורנו דברים ט:ו – [משהולך אחרי לבו ומחשבתו למרות ההוראה]

עזות

הרב הירש – שמות כח:מג

הדרגה הגבוהה ביותר של שלמות מוסרית צריכה עזות הנפש, כלומר אופי מוצק ואיתן, אבל אותה תכונה יכולה להביא את האדם גם אל תחתית האדם בחיי המוסר. יש עזות לה' ויש עזות לאזול כפי שמייצגים שני השיעים ביום הכיפורים. מצחו של הכהן גדול, כשהוא משורין באצילה שבמתכות, מעמיד את דבר האמת של"קדש לה'" כמחאה כנגד כל דמיון שוא הפוגם בטהרת המקדש. הציץ מקדש אפוא את מידת העזות שבקדושה במלחמתה עם השוא והשקר.

משנה מסכת אבות פרק ה משנה כ

[יח] יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר וקל כנשר ורץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים, הוא היה אומר עז פנים לגיהנם ובשת פנים לגן עדן יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתבנה עירך במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך :

גסי הרוח (גאוה)

משלי פרק טז פסוק ה - תועבת יקוץ כל גבה לב יד ליד לא ינקה :

אגרת הרמב"ן

ועתה בני, דע ורא, כי המתנאף בלבו על הבריות, מורד הוא במלכות שמים, כי מתפאר הוא בלביוש מלכות שמים, שפאר: "ה' מלך גאות לבש".

רמב"ם הלכות דעות פרק א

הדרך הישרה היא מדה בינונית שבכל דעה ודעה מכל הדעות שיש לו לאדם, והיא הדעה שהיא רחוקה משתי הקצוות ריחוק שוה ואינה קרובה לא לזו ולא לזו, לפיכך צו חכמים הראשונים שיהא אדם שם דעותיו תמיד ומשער אותם ומכוין אותם בדרך האמצעית כדי שיהא שלם בגופו...

רמב"ם הלכות דעות פרק ב הלכה ג

ויש דעות שאסור לו לאדם לנהוג בהן בבינונית אלא יתרחק מן הקצה האחד עד הקצה האחר, והוא גובה לב, ...

משנה מסכת ברכות פרק ט משנה ה

... (דברים ו) "ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך" – "בכל לבבך": בשני יצריך, ביצר טוב וביצר רע ...

תפארת ישראל (ברכות ט:ה)

[יש להשתמש באש של היצר הרע – כמו תאוה, כעס, גאוה, וקנא – על מנת להתלהב לעשות את המצוות].

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף ה עמוד א

א"ר חייא בר אשי אמר רב: ת"ת צריך שיהא בו אחד משמונה בשמינית. א"ר הונא בריה דרב יהושע: ומעטרא ליה כי סאסא לשבולתא [לכתר כשערה על גרגיר חיטה]. אמר רבא: בשמתא דאית ביה, ובשמתא דלית ביה [ת"ת שיש בו גאוה מגיעה לו חרם, ת"ת שאין בו גאוה מגיעה לו חרם].